

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – QUẢNG TRỊ NĂM 2022****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU** (3 điểm) Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Nằm trong tiếng nói yêu thương
Nằm trong tiếng Việt vẫn vương một đời.
Sơ sinh lòng mẹ đưa nôi
Hồn thiêng đất nước cũng ngồi bên con.
Tháng ngày con mẹ lớn khôn,
Yêu thơ, thơ kể lại hồn ông cha,
Đời bao tâm sự thiết tha
Nói trong tiếng nói lòng ta thuở giờ...

(Huy Cận)

Câu 1. (1,0 điểm) Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào?**Câu 2.** (1,0 điểm) Chỉ ra 02 biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn trích.**Câu 3.** (1,0 điểm) Xác định nội dung của đoạn trích trên.**II. LÀM VĂN** (7.0 điểm)**Câu 1.** Từ nội dung được gợi ra ở phần Đọc hiểu, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 10 – 15 dòng) trình bày suy nghĩ về trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng nói dân tộc.**Câu 2.** Phân tích vẻ đẹp của hình tượng nhân vật Phương Định trong tác phẩm Những ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU:****Câu 1:**

Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào?

Phương pháp: Căn cứ các thể loại thơ đã học.

Cách giải:

Bài viết theo thể thơ: Lục bát.

Câu 2:

Chỉ ra 02 biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn trích.

Phương pháp: Căn cứ các biện pháp tu từ đã học.

Cách giải:

Biện pháp tu từ là:

- Điệp: Năm trong...
- Nhân hóa:
 - + Nhân hóa "hồn thiêng đất nước" với hành động "ngồi"
 - + Nhân hóa "thơ" với hành động "kể"

Câu 3:

Xác định nội dung của đoạn trích trên.

Phương pháp: Căn cứ nội dung bài đọc hiểu, phân tích.

Cách giải:

Nội dung đoạn trích là: Tiếng Việt gắn liền với dân tộc và con người Việt Nam, từ thừa ấu thơ trong từng lời mẹ hát, mẹ ru.

II. LÀM VĂN:**Câu 1:**

Từ nội dung được gọi ra ở phần Đọc hiểu, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 10 – 15 dòng) trình bày suy nghĩ về trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng nói dân tộc.

Phương pháp: Phân tích, giải thích, tổng hợp.

Cách giải:

- * **Yêu cầu hình thức:** Viết đúng một đoạn văn khoảng 10 – 15 dòng.
- * **Yêu cầu về nội dung:**
 - Giới thiệu vấn đề nghị luận: Trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng nói dân tộc.

- Thực trạng của thế hệ trẻ ngày nay trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng nói dân tộc: Học sinh học theo ngôn ngữ nước ngoài, chêm xen ngôn ngữ nước ngoài hoặc sử dụng sai nghĩa của từ trong lời ăn tiếng nói hàng ngày.
- Trách nhiệm của học sinh trong việc gìn giữ sự trong sáng của tiếng Việt:
 - + Nhận thức rõ ràng sự thiêng liêng của tiếng nói dân tộc.
 - + Có thái độ trân trọng tiếng nói dân tộc, sử dụng tiếng mẹ đẻ đúng, chuẩn, không chêm xen tiếng nước ngoài nếu tiếng Việt đã có từ ngữ tương đương.
 - + Cần bài trừ, lên án những hành vi sử dụng tiếng Việt không đúng hoặc tình trạng chêm xen từ ngữ nước ngoài.
 - + ...
- Liên hệ bản thân, mở rộng.

Câu 2:

Phân tích vẻ đẹp của hình tượng nhân vật Phương Định trong tác phẩm Những ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê.

Phương pháp: Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:

1. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm Những ngôi sao xa xôi.
- Giới thiệu về nhân vật Phương Định.

2. Thân bài:

a. Vẻ đẹp dũng cảm, kiên cường:

- Phương Định cùng đồng đội phải đảm nhận một công việc đầy gian khổ, hiểm nguy trên cung đường Trường Sơn, giữa những năm kháng chiến chống Mỹ ác liệt:
 - + Cô thuộc tốp trinh sát mặt đường, hàng ngày phải đo khối lượng đất đá lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần phải phá bom.
 - + Vì thế, mỗi khi máy bay ném bom phải lao lên mặt đường, đánh dấu đoạn đường bị bom phá hỏng và những quả bom chưa nổ.
 - + Không chỉ vậy, cô và tổ trinh sát còn phải đảm đương việc phá bom nổ chậm -> nhiệm vụ đòi hỏi sự bình tĩnh, dũng cảm, quên mình của chiến sĩ vì thân chết lẫn trong ruột những quả bom.
 - Là công việc mà có làm bao nhiêu lần vẫn không thể quen, vẫn luôn căng thẳng đến mức “thần kinh căng như chấu... tim đập bất chấp cả nhịp điệu”.
- Vậy mà, cô vẫn bám trụ 3 năm liền trên tuyến đường Trường Sơn, chứng tỏ vẻ đẹp quả cảm, ý chí kiên cường, lòng yêu nước của Phương Định.
- Diễn biến tâm trạng Phương Định trong một lần phá bom nổ chậm:
 - + Nền của tâm trạng là không khí căng thẳng: bầu trời, mặt đất vắng lặng phát sợ.

+ Phương Định đã chiến thắng nỗi sợ hãi của mình: Đi thẳng người đến bên quả bom; tất cả mọi giác quan của cô trở nên nhạy bén, có ngày cô phá bom đến 5 lần. Tinh thần trách nhiệm, sự quên mình trong công việc khiến cái chết trở nên mờ nhạt. Cô chỉ nghĩ đến “liệu mình có nổ, bom có nổ không?”

Cô là biểu tượng cho vẻ đẹp của lòng quả cảm, kiên cường của thế hệ nữ thanh niên xung phong thời chống Mỹ.

b. Vẻ đẹp tâm hồn nhạy cảm, mơ mộng, giàu yêu thương:

- Nét đẹp trẻ trung, hồn nhiên, mơ mộng:

+ Cô luôn chăm chú cho ngoại hình và rất tự hào về đôi mắt “có cái nhìn sao mà xa xăm” và cái cổ kiêu hãnh như đài hoa loa kèn -> thấy mình là một cô gái khá.

+ Cô thích soi gương, thích làm điệu trước các anh bộ đội.

+ Đặc biệt, Phương Định rất thích hát, thích nhiều loại nhạc khác nhau và còn thường bịa lời ra để hát.

+ Cô vui thích cuống cuồng trước 1 cơn mưa đá.

+ Cô cũng hay hồi tưởng về quá khứ, về tuổi học sinh, về căn nhà nhỏ bên quảng trường thành phố. Cô nhớ khuôn cửa sổ, nhớ những ngôi sao trên bầu trời Hà Nội, nhớ bà bán kem với lũ trẻ con háo hức vây quanh. Đó là những kí ức làm tươi mát tâm hồn cô trong hoàn cảnh chiến đấu đầy gian khổ, hi sinh.

- Vào chiến trường 3 năm, phải trải qua nhiều gian khổ, thiếu thốn song Phương Định vẫn giữ gìn vẹn nguyên, thế giới tâm hồn mình. Đây là một minh chứng cho sức sống mãnh liệt của cô gái trẻ này.

Tình cảm gắn bó, yêu thương cô dành cho những đồng đội:

+ Cô yêu thương, chiều chuộng Nho như một đứa em út trong nhà. Khi Nho bị thương, cô lo lắng, chăm sóc, cảm thấy đau như chính mình bị thương.

+ Với chị Thao: Phương Định hiểu tính cách và tình cảm của chị, cô coi chị Thao như người chị cả trong gia đình.

+ Khi đồng đội trên cao điem, Phương Định ở nơi an toàn trực điện đài, mà chẳng thể yên lòng: cô gắt lên với đội trưởng, cô sốt ruột chạy ra ngoài rồi lo lắng.

Tất cả đã làm hiện lên một thế giới tâm hồn, tinh tế, trong sáng, nhân hậu và vẻ đẹp nhân cách của một người thiếu nữ, sống giữa hiện thực chiến tranh khốc liệt mà vẫn tràn đầy niềm yêu thương, tin tưởng dành cho con người và cuộc sống.

Lê Minh Khuê đã khắc họa thành công nhân vật Phương Định, người thiếu nữ Hà Nội với tâm hồn phong phú và lòng dũng cảm, tinh thần quên mình vì nhiệm vụ. Nhà văn đã góp cho văn xuôi chống Mỹ một trong những hình tượng sống động và đáng yêu nhất.

3. Kết bài:

- Nội dung:

+ Khắc họa thành công với những nữ thanh niên xung phong trên tuyến đường Trường Sơn thời chống Mĩ là: Phương Định. Họ trở thành biểu tượng cho vẻ đẹp của thế hệ trẻ Việt Nam trong kháng chiến chống Mĩ.

+ Qua đó, ngợi ca tâm hồn trong sáng, tính cách dũng cảm và tinh thần lạc quan của người chiến sĩ thanh niên xung phong Trường Sơn.

- Nghệ thuật: Nghệ thuật miêu tả nhân vật đặc sắc, kể chuyện sinh động, ngôn ngữ trần thuật phù hợp với nhân vật, nhịp kể biến đổi linh hoạt.

Loigiaihay.com